

Prædiken ved kyndelmisse

Søndag d. 5. februar 2017, kl. 16.30 i Ødsted Kirke

På vores gårdsplads står der et æbletræ. Det er et kroget æbletræ, der bærer nogle ret specielle æbler. Jeg kender ikke navnet på sorten, men jeg ved, at æblerne er gode til æblemost. Alle bladene på træet faldt naturligvis af i efteråret, men en del af de æbler, vi ikke nåede at bruge i år, er blevet hængende på træet. Da jeg tog på ferie sidste forrige søndag hang der stadig ét ensomt æble på træet. Det har hængt der, som det eneste æble noget tid. Det er som om, at æblet trodser årets gang, og stædigt holder fast i livet. Måske håber det på endnu et år? Eller også er det som om, at æbletræet ikke vil slippe æblet. Dets nøgne, barkedede grene holder æblet fast, måske fordi æblet minder træet om forårets spirende liv, om sommerens styrke og om efterårets grøde. Æblet var egentlig forudbestemt til at blive plukket i efteråret eller falde ned og formolde senest i december, hvor kulden svøber sig om træer, grene og kviste, og hvor storme raser med vindstød af orkanstyrke. Sneen plejer at mildne kuldens ubarmhjertighed og

stormenes hærgen, men ikke i år. De seneste tre år har vi ikke haft nævneværdigt snefald. De rå, barkede grene ville ellers snebeklædt fremstå som et forunderligt palads, som en lille verden for sig, hvor drømme og eventyr blev til virkelighed. I stedet betragter vi en grå og rå realitet. Det kan også være smukt, når konturerne af de nøgne, sorte grene tegner sig mod den grå himmel; og selvom det ser dødt ud, så ved vi, at i træerne er der liv, og når det bliver forår, er det hvert eneste år det samme under; knopperne på grenene skyder, og med ét er det forår, og alt er lysegrønt og fyldt med håb.

Fyldt med håb?

De senede og barkede hænder greb om det nyfødte barn. Hænderne lignede dødens. De tilhørte en olding, en mand, der for længst skulle være død; men han kom i templet hver eneste morgen, fordi han håbede, og håbet holdt den gamle mand i live. Han hed Simeon. Giv tid, og hvad du drømte skønt, du skal i sandhed skue. Sådan sagde han til sig selv hver morgen, når han stod op. For han vidste, at han ville se verdens frelser, inden han skulle dø. Og var det ikke

for dét håb, havde han for længst lagt sig i graven. Og så gik han med det håb til templet hver morgen; for i templet, måtte håbet åbenbares. Og den morgen kom han endnu en gang, tilskyndet af ånden, til templet, og han så barnet og tog det i sine arme. Og som æbletræet på vores gårdsplads bar han på et under. Hvert eneste nyfødte barn er et under, men dette barn var selveste Gud, der havde bøjet sig ned til jorden. Jesus Kristus. Et lys for hedninger. Verdens frelser. Og som træet hver eneste vinter sætter knop, og hvert eneste forår skyder igen, springer ud og bliver til liv, sådan gror Guds frelse nu frem i et menneskebarn: Han er som liv i frugt og frø, der måtte falde dybt og dø. Han gror af jeg'ets hjerterod ... Han er dit liv! ... Du er hans blod!

Lysene er tændt ved kyndelmisse. De skinner og indgyder håb. De spejler sig i øjnene på den, der sidder ved siden af os, og vender vi os om og kigger det menneske i øjnene, så ser vi lyset derinde. Og det er mærkeligt, men vi kan mærke at det lys varmer os; det er kun et lille genskin i et par øjne, men lyset glæden over at se det lys i den anden kan først give kuldegysninger, og dernæst kan vi mærke en indre

varme brede sig i hele kroppen. Det var den nærhed, de første mennesker, fordrevet fra Paradis, måtte leve af; de måtte se lyset i hinandens øjne og minde sig selv om, at livet ikke var forgæves på dette gudsforladte sted, hvor de med møje måtte dyrke agerjorden, og hvor kvinden skulle føde børn i smerte. Nyt liv er smertefuldt. Men glæden overstråler smerten; og så minder smerterne os alligevel om, at alt liv slutter med død, og at ingen kærlighed blot hviskes ud, som bølgerne sletter de fodspor vi sætter på stranden. Kærlighedens pris er smerte. Og kærligheden er smerten værd. Og derfor higer vi mod det lys, vi ser i vores elskedes øjne, og vi higer mod den varme, som stiger op i os, når vi mærker kærligheden. Og i en kold og mørk tid higer vi mod håbet, vi higer mod livstegn, mod æbler, der trodser vinterkulden, mod vintergæk og erantis, mod påskeliljer og grønne grene. Og Simeon higede mod det dybeste livshåb, nemlig mod frelsen fra Gud.

Når vi ser på Rembrandts maleri af Simeon, der holder Jesusbarnet i sine arme, så ser vi et maleri fuld af kontraster. Oldingen, der bærer det nyfødte barn. Mørket rundt om

den centrale scene, og i mørket er alle skikkelser farveløse, for de er holdt i sorte og grå nuancer. Der skinner et lys på den præst, der er klædt i purpurfarvede gevandter; men lyset kaster ikke skygger på Simeon, Jesus og Jomfru Maria, for der stråler et stærkt lys ud fra Jesus. End ikke solen kan kaste skygger på ham. Lyset får en ny dimension. Det bor ikke blot på solen, hvor det skinner på os, giver varme og skaber liv. Det er flyttet ind i os. Lyset, det livgivende og varmende lys, er kommet til os. Og lyset er ikke blot liv og varme. Lyset er følelser. Lyset er omsorg. Lyset er Guds nærvær. Lyset er kærlighed.

Og når vi synger Giv tid – her ved kyndelmisse – for vi skal synges I sne står urt og busk i skjul efter lystændingen – når vi synger Giv tid, en gentager ordene otte gange i løbet af Ingemanns vintersalme, som fuglen der pipper ufortrødent, pip pip, pip pip, giv tid, giv tid, den nynner glad; så synger vi, fordi vi ved, at foråret kommer: Giv tid, og hver en kvist får blad, giv tid, hver blomst udspringer. Men vi synger også, fordi der er et andet håb: Giv tid, og livets træ bli'r grønt. Livets træ klinger af Paradis, og sådan fortsætter salmen:

Giv tid, og åndens vinterblund skal fly for herlig sommer. Giv tid, og bi på Herrens stund, hans skønhedsrige kommer.

Som de barkedede og ru vintergrene på æbletræet på vores gårdsplads holder fast i det ene æble, der har trodset vintervejret, sådan bar Simeons senede og barkedede hænder Guds barnet; et lys til åbenbaring for hedninger. Og lyset skinner i mørket og mørket greb det ikke. Han bar på håbet; det håb, der kommer til os. Og det er nok så vigtigt. Håbet skal vi ikke finde i os selv, vi skal åbne os op for det håb, der kommer fra Gud. Ligesom Simeon, der vidste, at det var fra Gud, frelsen ville komme. Og det sårbare håb holdt ham i live, og det levende håb gav ham nyt liv. Et kommende liv. Og åbner vi os mod det kommende liv, så lever vi som lys i vintermørket, som genskin fra det guddommelige lys, der blev født julenat, og vi lever med den kærlighed, der altid forkyndes fra disse Gudshuse, som vi kalder kirker; I kirkerne ser vi barnets herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed! Sikken åbenbaring! Lad os fulde af fortrøstning som fuglen

åbne os mod det kommende. Pippe med på omkvædet: Giv tid! Giv tid. For hans skønhedsrige kommer! Amen.